

Термиз шахрининг 2500 йиллиги олдида

Ал-Ҳаким ат-Термизийнинг таржиман ҳоли келтирилган асарларда ҳам, шунингдек ўзининг асарлари ва рисолаларининг номларида ҳам у турли лақаблар билан атаганини кўрамиз. Жумладан уни аш-шайх, ал-олим, ал-аллома, муҳаддис, аз-зоҳид, ал-ҳофиз, ақсар ҳолларда ал-имом лақаблари билан атаганлар. Бундан ташқари ул зот боз ҳам ҳолларда «ал-муаззин» деган лақабга ҳам эга бўлган. Албатта ушбу лақаблар унинг илмий салоҳияти гавда юксак бўлганини ва бу ҳол илму ирфон намояндалари томонидан юксак эътироф этилганидан далолат беради. Айни вақтда ат-Термизий асосан ал-Ҳаким лақаби билан аталиб, ал-Ҳаким ат-Термизий (бъэзон ат-Термизий ал-Ҳаким) шаклида келтирилган. Бинобарин «ал-Ҳаким» лақаби маъносини талқин қилиб баъзилар унга «табиб» деб маъно берганлар ва шунга кўра ат-Термизийни буюк табиб, деб ҳисоблаганлар.

АЛЛОМА АЛ-ҲАКИМ

Бу ўринда шунга айтиш зарурки, «табиб» ва «ҳаким» сўзлари ўртасида муайян даражада умуимлик мавжуд. Айнан шу мавзуда, яъни табиблар, ҳақимлар ҳақидаги муҳим қўшимча китоблардан бири Ибн Жалжалнинг «Табакот ул-аттибоб вал-ҳуқомосиға муржаъат қилсақ, «буҳрот» ботида шундай деб ёзади: табиб бўлган киши руҳонияти тоза, фазилияти, ўз биродарларига шадқатли, шакли, киройили, кийиниши озода, ўз касбини яхши эгаллаган, Ҳаким (яъни ақли фаросати қомил), ҳамма нарсани ҳисобга олувчи ва идрок этадиган бўлиши шарт.

Иккинчи мақола

Лақби билимини отасидан, унинг вафотига қадар сўнг Термиздаги таълим олишлардан олади. Кейинчалик муборак Ҳаж ибодатини адо этиш учун Макка Мукаррама томон равона бўлади. Йўлда у Ироқда тўхтаб ўтади. Ироқнинг қатор шаҳарларда, жумладан Куфа ва Басра каби йirik шаҳарларида бир неча кунлаб тўхтаб, бу шаҳарларда муҳаддислар билан мулоқотда бўлади, улар билан илмий-ижодий мунозараларда иштирок этади ва шабдон ойида Маккага етиб келади. У турт

пайғамбаримиз Мухаммад алайҳиссаломни кўрдим... Тасавуф таслимотига кўра тарихат йўлига киргизувчи солиқ бирор пири муршидининг эътиқидан ушлаши, унга муридлик қилиши, маълу бир мулат унинг хизматига ва тарбиятига бўлиши зарур ва шундай қилганидан ўз мақсадига эришади. Ат-Термизий ўз ҳаётида муайян пири муршидининг эътиқидан ушламаган ва бошқаларни ҳам бундай қилганига масъалат берган эмас. Унинг тарихатда камолот чўққисига эришишида ал-Антокийнинг «Қалблар давоси» номли китоби етакчи рол ўйнаган. Шунинг учун ҳам у мурид тарбия қилиш, масъалашларни орқасидан эртатириб юриш кабилар билан машғул бўлмаган. Одатан муридлар ўз пириларининг мановиларини, қароматларини, саҳаватларини ва шунга ўхшаш ижобий фазилятларини одамлар орасида тарбия ташвиқ қилганлар ва ўзларидан кейинги авлодга ҳам етказишга доимо ҳаракатда бўлганлар. Ал-Ҳаким ат-Термизий тарихат муридлар бўлмаган бўлса ҳам, унинг фикр-мулоҳазаларини гоёларини асарлар оша биз авлодларига бекума кўст етказиб келган. Уммас, асарларнинг мавжудлиги бекуст даражадаги илмий-маънавий бойликлардир.

Афсуски, ер юзиде ҳаёт пайдо бўлганидан буюн ҳар қандай соҳада ҳам камолот чўққисига эришган даҳо аҳли иқтидорсиз, ҳасалуй, лаганбардор ва мувоҳид ҳаммасабдорнинг тўғма таломатлариде дучор бўлганлар. Бундан буюк доғиманда ҳам мустанно бўлмади. Унинг халқ орасида кундан-кун ортиб бораётган ҳурмат ва эътибори баъзи бир жудил уламолар қалбиде ҳасал уруғини сета бошлади ва оқир-оқибатда улар Балхга мактуб йўллаб ал-Ҳаким ат-Термизийни бидъату ҳурофотини кучайтириш, одамларни йўлдан уриб эътиқодини бузиш ва Оллоҳга муҳаббат ҳақида гапирришда, ҳатто, пайғамбарлик далоҳисиде қилишда айбоб, унинг ҳақида нво қилдилар. Натияжада волий уни Балхга қиртириб олиб, Оллоҳга муҳаббат тўғрисида гапирмаслик ҳақида оғоҳландириб, одамларга қўшилмадан узлатда умр кечирини ҳақида ваъдасини олади. Шу тарихат у умрининг бир неча йиллини хилват ва узлатда ўтказган. Лекин муҳолифлар бу жазога рози бўлмади, шаҳарда фитна ва гағвони кучайтиришни давом эттиргач, у хилватдан чиқиб, масжидларда халққа амр-маъруф қилишга ўтди. Шунангине халқ ал-Ҳаким ат-Термизийнинг юксак фазилю улуг мартабасини тўшунди, унинг шоғирлари ва мухлислари қўялди.

Убайдулла УВАТОВ, филология фанлари номзоди.

УМИДСИЗЛИККА ТУШГАН КИШИ СПОРТЧИ ЭМАС

Уни бугун жумлаи жаҳон танийди. Бокс оламининг яловбардорига айланган Русланга ҳаммининг ҳаваси келади. Унинг ғулабир мушти ер курасининг турли бурчакларидан келган не-не арслон келбати баҳодирларни эсанкиратмади дейсиз. Бир қарашда жиддий, яна бир қарашда мулоийм, ҳеҳрасига кулги ёйилган Руслан билан учрашиш учун отлар нар эканман, бир ой муқаддам Андижон аэропортида кўрганларим кўз олдимдан ўтди.

Кўёш олов пуракаётган бўлишига қарамай майдонда тумонат одам. «Олимпия ўринбосарлари» республика билим юрти талабалари — еш спортчилар саф тортган. Карнай-сурнайлар журавоз бўлиб янграйди. Ҳаммининг ниҳоди аста-секин паслаётган ҳаво келмасида. Мен ўшанда Заминда оланинг кўзлариде еш кўрдим. Бу муқаддам спорт оламига ёркин, порлоқ юлдиз етказиб берган онанинг севиноч ёшлари эди. Ахир онаизор ўғлим, энг аввало, ўз Юртбошиси, халқи ишончини оқлай олармикин, Ватанга ёрғуз билан қайтармикин дея озмунча ташвиш қилдим. Мана, энди ҳамма-си ортада қолди. Руслан икки қарра жаҳон чемпиони! Икки деб урғу бераётганимизнинг сабаби бор. Руслан аввал ҳам финалда қимсан Ф. Савонни енгиб чиқарди, унинг чемпиониқ унивои бекор қилинганди. Ҳамортимиз навбатдаги гапласи билан ана шу унивои ҳам қайтириб олди.

Олис Ирландиянинг Бел-фаст шаҳрида ўтказилган бокс бўйича жаҳон биринчилигида андижонлик чарм кўлоқ устаси Руслан Чагаев олтин, Утқирбек Хайдаров эса қумуш медал соҳиб бўлиб қайтди. Мухлисларнинг ҳар икки қаҳрамон билан учрашувлари, турли-туман давраларга тақлифлар, адоги йўқ дилтортар суҳбатлар «ҳовури» бироқ пасайган Русланга бир неча саволлар бердик:

— Аввало чемпионат ҳақида гапириб берсангиз.

— Чемпионатда қусизлар бўлмайди. Тўрт рақибини муддатидан илгари «таслим» бўлишга мажбур этдим. Мусобақанинг финал қисмида украинлик Мозкин билан ўтказилган «жанг» ниҳоятда оғир кечди. Бирок уям...

— Кейси боксчиларни рақибга учун ноқулайроқ рақиб деб биласиз?

— Кубалик Олимпидо ва жаҳон чемпиони Фелекс Савонни.

— У билан...

— Уч марта «жанг» қилиш насиб этган. Мен ундан икки марта устун келганман. Венгриядаги жаҳон чемпионатида Фелекс мени назарга илмайди, «Эзиб ташламоқчи»

бўлди. Унинг хатти-ҳаракати эса менга қўл келди. Нова, оёқ-қўли узун бу боксчи ҳужумкор. У рингга чиқдимми ҳужумга ташланади. Пловдив (Болгария)даги халқаро турнирда у билан яна тўнқаш келдим. Фелекс мағлубият аламини олиш учун яна ҳужумга берилиб кетди. Ҳимоси унгиб қўйди. Мен яна голиб чиқдим.

— Ҳўстонда ўтказилган чемпионатда бўлса ярим финалда бир-биримизга рубарў бўлдик. Кубалик боксчи бу сафар «жанг» услубини кескин ўзгартирди. Масофадан туриб, очик ҳужумга ташланмай, жанг олдиде борди. Мен бунга тайёр эмас эдим.

— Сизнинг маҳоратингиз, иродатингиз, довмакки, ўзбекистонлик йиғиларнинг нималарга қодир эканлигига жаҳон тан берди, олқишлади. Айтинчи, шон-шўҳратга тобингиз қалай?

— Биринчи марта жаҳон чемпиони бўлган пайтимда

бу боксчини ўтаб бўлганман. Ҳақиқий инсон бўлиш чемпион бўлишдан қийинроқ, деб уйлайман. Машқ пайтида кечадиган қийинчиликлардан қўрққан, умидсизликка тушган киши спортчи эмас. Мен биламанки, ўзбек диёрида яшаб, унинг усаётган ҳар бир ўзининг илғи тўқ, бели бақувват, Фигат астойдил ҳаракат зарур.

— Суҳбатимиз сўнггида Заминра опа Чагаева шундай деди: «Чемпионнинг онаси бўлганидан фахрланман. Уғлимга жаҳон биринчилиги учун бўладиган мусобақаларга жўнаб кетиш олдидан ёрғуз эш, олтин нишон билан келгин болам, деб фотиҳа берган эдим. Уғлим Юртбошимиз, халқимиз ишончини оқлади».

— Ҳар бир фарзанд ана шундай шарафга мурассар бўлсин!

Суҳбатдош: О. ШОДМАЛЛИЕВ, «Халқ сўзи» мухбири.

XXI аср спорти

Каттақўрғонда ўзбек кураши тантаналари

«Дўстлик» стадионида Дўстмуҳаммад Ишбеков хотирасига бағишланган республика очик турнири бўлиб ўтди. Уни ўтказишдан мақсад мамлакатимиз ёшларини спорт турларига, жумладан, ўзбек курашига янада кўпроқ жалб этишдир. Турнир гиламида эркалар — 73,90 килограмм ва мутлақ вазн

тоифаларида, қизлар эса 63 килограмм вазн тоифасида узаро беллашдилар. Мусобақада барча вилоят, шаҳар ва туманлар жамоалари ҳамда қўшни республика полволлари иштирок этишлари мумкин. Турнир голиблари қимматбаҳо ва эсдалик совғалар билан тақдирландилар. Қадимий ва хамиша навқирон Самарқанд

З.РЎЗЕВА, ХКА матбуот котиби.

ТОШКЕНТ ШАҲРИ АҲОЛИСИ ДИҚҚАТИГА!

«TOSHKENT SHAHAR TELEFON TARMOG'I» ОТАЖ сизларга куйдаги манзилларга телефон ўрнатиш имкониятини тақлиф этади.

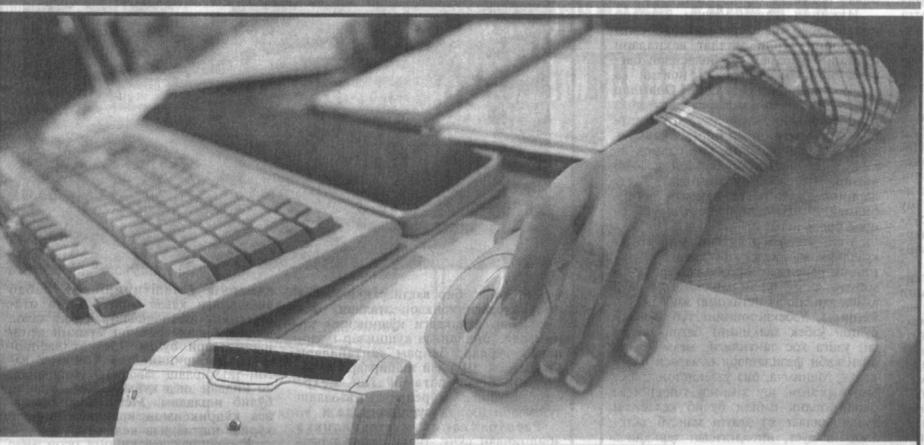
- ЧИЛОНЗОР ФИЛИАЛИ
Чилонзор мавзеси, 5-даҳа, уйлар: 35, 36, 37, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54.
Маълумот учун телефон: 173-56-30.

МИРОБОД ФИЛИАЛИ
Яккасарой тумани, Қушбеги ва Бошлиқ мавзелари, блоклаштирилган вариант билан.
Маълумот учун телефон: 55-80-08.

ЯНГИБОД ФИЛИАЛИ
Кўйлик-1 мавзеси, уйлар: 6, 6-«А», 15-«А», 19, 23, 23-«А».
3. Шамсутдинова кўчаси, уйлар: 1, 3, 4, 5, 6, 7, 44, 45, 46.
Янги замон мавзеси, уйлар: 1, 2, 6-«Б», 7, 8, 10.
Кўйлик-6 мавзеси, уйлар: 4, 5, 6, 12, 19, 20.
Кўйлик-7 мавзеси, уйлар: 1, 2, 4, 5, 6, 8, 9, 11.
Кўприкли, Сувбўйи, Оқ уй кўчалари, 1-Жарқўрғон берк кўчаси, 1- ва 2-Марв тор кўчалари.
Маълумот учун телефонлар: 97-56-36, 97-08-28.

СОБИР РАҲИМОВ ФИЛИАЛИ
Богкўча мавзеси, уйлар: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 21, 22, 23, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31.
Гулобод мавзеси, уйлар: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 15, 17, 22, 23, 29, 30, 31, 76, 79, 80, 81, 82, 84.
Сомонбозор кўчаси, уйлар: 1, 3.
Генерал Узоқов кўчаси, уйлар: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 12.
Октепа мавзеси, уйлар: 1, 2, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 19, 20, 21, 22, 23, 24.
Бешёғоч мавзеси, уйлар: 7, 13, 14, 18.
Коратош мавзеси, уйлар: 12-23.
Маълумот учун телефон: 29-65-66.

«Toshkent shahar telefon tarmog'i» ОТАЖ. Тошкент шаҳар, «Кинд-Райдин» Универс-аудиторлик фирмаси тугатилди. ОКПО коди 16393533. Даволат эълон босилган кундан бошлаб икки ой давомида Тошкент шаҳар Чилонзор-3 69/37 уйда қабул қилинади. Телефон: 77-56-32.

Новий лазерний принтер HP LaserJet 1200 забезпечує максимальне удобство його використання і професійналіевое якість печати прямо на Вашому робочому столі.

Благодаря устройству «все-в-одном», выполняем функции принтера, копiera и сканера, HP LaserJet 1200 может делать копии, сканировать и пересылать цветные документы по электронной почте или через Интернет.

Больше, чем просто печать. Компактный по своему размеру, он обладает отличными эксплуатационными характеристиками, высокой скоростью печати и надежностью, которые Вы оцените от HP. Больше возможности расширения. за подробной информацией обращайтесь: ООО "Semurg Textservice" + (99871) 1525678, СП "Аверс" + (99871) 1446666, ООО "NG Market" + (99871) 1691621, UCD "MICROS" + (99871) 1206861, ИП "Agata Impex Ltd." + (99871) 1330500, Фирма "Asia systems" + (99871) 542671.

«ХАЛҚ СЎЗИ» «НАРОДНОЕ СЛОВО»

МУАССИСАЛАР: Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси

Бош муҳаррир: Аббосхон УСМОНОВ

Тахрир хайъати:

- Э. БОЛИЕВ (масъул котиб — «Халқ сўзи»),
М. ЕГОРОВ (масъул котиб — «Народное слово»),
Ш. ЖАВБОРОВ (бош муҳаррир ўринбосари — «Халқ сўзи»),
С. ЗИНИН,
М. МИРАЛИМОВ,
С. МУХИДИНОВ,
Ш. РИЗАЕВ,
М. САФАРОВ,
Р. ФАРҲОДИЙ,
И. ХУДОЁЕВ,
И. ШОҒУЛОМОВ,
О. ҚАЙПБЕРГЕНОВ (бош муҳаррир ўринбосари — «Народное слово»),
Ҷ. ҲОШИМОВ.

БЎЛИМЛАР:

- Иқтисодий-сўғий хайъат — 133-57-34; 133-78-92
Иқтисодийет — 136-36-65; 132-10-65
Маънавият ва маърифат — 136-35-60;
Газетхонлар билан алоқа ва миналақар — 136-29-89; 132-07-48;
Фан, соҳақчи сақаш ва халқ таълими — 132-12-08;
Янгиликлар ва халқаро хайъат — 132-11-15;
Котибият — 133-10-28;
Эълонлар — 136-09-25.

Ўзбекистон Республикаси Давлат матбуот қўмитасида 00001-рақам билан рўйхатга олинган. Буюртма Г — 2715, 20397 нусхалда босилди, ҳажми — 2 табоқ, Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А—2.

Газета тахририят компьютер базасида терияди ҳамда операторлар Ж. ТОҒАЕВ ва З. БОЛТАЕВ томонидан саҳифаланди.

Навбатчи котиб — А. ОРИПОВ. Навбатчи муҳаррир — Г. ЙЎЛДОШЕВА. Навбатчи — Х. КАРИМОВ. Мухасших — О. АБДУАЗИМОВ.

• МАНЗИЛИМИЗ: 700000, ГСП, Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.

Тахририятда ҳажми 5 қороздан зиёд материаллар қабул қилинмайди. □ — тижорат материали.

«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмаҳонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41.

Босишга топшириш вақти — 21.00. Топширилади — 21.30. 1 2 3 4 5 6